

การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มแกนนำชุมชน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มพนักงานเก็บขยะ กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าตลาดนัดวันอังคาร กลุ่มผู้ไม่เข้าร่วมโครงการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดย อบต. สบป่อง และข้าราชการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่ม การจัดทำเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสัมภาษณ์เชิงลึก ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ มีจำนวน 186 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากตัวแทนของผู้ที่อาศัยในแต่ละหลังคาเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงวิเคราะห์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาในเชิงคุณภาพ พบว่า ในการจัดการขยะมูลฝอยจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาคประชาชนและภาครัฐ นอกจากนี้การปรับปรุงมาตรฐานการรักษาความสะอาดและการลดปริมาณขยะมูลฝอยก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงด้วย ส่วนผลการศึกษาในเชิงปริมาณ พบว่า ประชาชนร้อยละ 95.7 ให้ความสนใจในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนและร้อยละ 91.9 เห็นว่ามีความจำเป็นมากที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย เพราะในอดีตที่ผ่านมาประชาชนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติมากกว่าการร่วมวางแผน แก้ไขปัญหาหรือการกำหนดนโยบายชุมชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การวางแผน และการกำหนดนโยบายสาธารณะ นอกจากนี้การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนยังส่งผลกระทบทางบวกต่อสุขภาพทั้งในด้านกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผลกระทบทางบวกต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนขึ้นอยู่กับ การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการของการจัดการขยะมูลฝอย ดังนั้นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจควรตระหนักถึงความสำคัญและกำหนดไว้เป็นนโยบายหลัก